

jílových sedimentů, místy s organickou (grafitickou) příměsí a s malým podílem prachové frakce, lokálně koncentrované do milimetrových, vzácněji centimetrových poloh jílovitých prachovců, popř. pískovců. Metamorfním ekvivalentem těchto hornin je tmavošedý chlorit-muskovitický fylit (místy s grafitem a pyritem) a světle šedý muskovit-chloritický fylit, místy přecházející do velmi jemnozrnných poloh muskovit-chloritického kvarcitického fylitu. V těchto polohách je chlorit obvykle koncentrován do drobných nodulí a shluků, makroskopicky patrných v podobě skvrn na plochách S_2 .

Litostratigraficky jde o gräfenthalské souvrství ordoviku, které leží v centrální části spodně paleozoického sedimentačního prostoru, zachovalé mezi Smrčínami a Českým lesem, navazující směrem k JZ na tzv. "Hattenreuther Mulde" německých geologů (Wurm 1961).

Kvartérní sedimenty v okolí Milovic, Lednice a Sedlce (34-23 Břeclav)

Pavel Havlíček¹

*Quaternary sediments, Loess, Fossil soils,
Fluvial terraces, Eolian sand,
Archaeology, Landslides*

Při kvartérně geologickém výzkumu mezi Mikulovem a Lednicí byla v rozsáhlých rekultivačních zářezích objevena řada nových sprašových sérií s několika intenzivně červenohnědými fosilními půdami, pravděpodobně spodně pleistocenního stáří: Dolní Věstonice II, z. od Milovic, Milovice-vinohrady, v. od Mikulova — kóta Kinberg, Úvaly a zejména s. od Sedlce u Mikulova. Zde je v rozsáhlém předkvartérním údolí zachován jeden z nejlépe vyvinutých sprašových komplexů v této oblasti s min. 10 fosilními půdami spodně a středně pleistocenního stáří. Místy jsou v zářezích zachyceny podložní spodně badenské jíly a písky. Novým negativním fenoménem po zřízení rozsáhlých rekultivačních zářezů jsou však četné antropogenní sesuvy a místy i zvýšená hloubková a plošná eroze na uměle strmých svazích.

Jihovýchodně od Lednice je podél strouhy z rybníka Apollo, při jz. okraji nivy Dyje, vyvinuta 4 m vysoká duna navátého písku s fluviaálními písčitymi štěrky v podloží. Směrem na JJZ od duny je touto strouhou oddělené návrší na pravém břehu Dyje s 2–3 metry mocnými fluviaálními

píscitými šterky s bázi o relativní výšce +22 až +24 m nad úrovní nivy; v podloží jsou neogenní šedozelelé silty. Pro obě úrovně jsou charakteristické hojné nálezy keramiky a kostí, dokládající poměrně časté osídlení včetně různě dlouhých a patrně i různě zapříčiněných hiátů. Duna zahrnuje neolit, eneolit?, starší bronz a latén, tj. období cca do přelomu letopočtu (epiatlantik až subatlantik). Na povrchu středně pleistocenní terasy s bázi +22 až +24 m je pravděpodobně osídlení jen z období mladého bronzu (cca 1 300 až 800 let př.n.l. — určil J. Peška z Regionálního muzea v Mikulově), které však chybí na povrchu duny. Další výzkumy této problematiky v roce 1992 mohou tak pomoci při rekonstrukci paleoklimatu a jeho změn včetně vývoje údolní nivy Dyje v průběhu holocénu.

Posloupnost diagenetických změn ve vápencích na hraničním stratotypu silur/devon, Klouk u Suchomast (12-41 Beroun)

Jindřich Hladil¹

Limestones, Silurian/Devonian, Central Bohemia

Mezinárodní stratotyp hranice silur/devon na Klouku u Suchomast patří k nejvýznamnějším českým profilům. Byl popsán I. Chlupáčem, H. Jaegerem a J. Zikmundovou v r. 1972 a I. Chlupáčem a Z. Kukalem v r. 1977. Stratotypový profil obsahuje nadprůměrný kontinuální záznam sedimentace jílovitých mikritových vápenců. Vzhledem k existujícím polemikám o množství a povaze turbiditů a s ohledem na stoupající nároky na korelovatelná data byl profil znovu podrobně dokumentován z hlediska sedimentologie, minerálního a chemického složení hornin. Z desíti vyčleněných mikrofacií (Hladil 1991) jsou objemově nejvýznamnější dvě: rytmické laminity hemipelagického prostředí (se sférickými trnitými mikrofosiliemi — mazuelloidy) a laminity uložené z trakčních, při dně tekoucích proudů, s početnými chitinozoi a nově zjištěnými lorikami nálevníků. Podíl jílových minerálů se cyklicky mění, klimatické mikrocykly odpovídají průměrně mocnosti 0,3 m. V laminovaných sedimentech jsou však vyvinuty i cykly několika nižších řádů (Hladil 1991), což odporuje představě o uložení vrstev z jednoho turbiditního proudu.

K nejčasnějším diagenetickým strukturám patří blokové výplně mřížkovitých skeletálních tkání lilijic, jejich syntaxiální lemy, růst mikritových zrn v tenkých vrstvičkách při dně nebo pod dnem moře a fibrální lemy uvnitř schránek hlavonožců. Procesy rozpouštění a nové krystalizace karbonátu začaly velmi časně. Při dně byly přítomny jak kypré, tak zpevněné polohy